

в Україні. За третьої моделі центральна влада визначає перелік місцевих податків і зборів, але місцеві органи влади мають право вводити податки і збори, яких немає в переліку.

На нашу думку, з'ясувати, яка з моделей найефективніша, не можливо. Оскільки це залежить, насамперед, від країни, де модель використовується, загального розвитку економіки, її історичних традицій і національних особливостей. Великою мірою це пов'язано й із територіальним устроєм. Зазвичай в унітарних країнах органи місцевого самоврядування мають обмежені права щодо встановлення та стягнення місцевих податків і зборів, тоді як у федеративних державах основні питання місцевого самоврядування належать до компетенції суб'єктів федерації. Види місцевих податків устанавлюються органами влади штатів у США, кантонів – у Швейцарії, владними структурами провінції Квебек – у Канаді. Ставки місцевих податків у цих країнах визначають муніципалітети [1, с. 46].

Надання місцевим органам влади права самостійно встановлювати ставки податків без обмеження їх верхньої межі викликає заперечення в деяких науковців, головним чином тому, що платникові важко орієнтуватись у ставках оподаткування в різних територіальних громадах, а це істотно впливатиме на його діяльність, особливо в частині її податкового планування. Водночас така система має певні переваги, що переконливо доводить досвід США. У цій країні деякі ставки податків для кожного визначені законодавством, інші встановлюються муніципалітетами або штатами, зокрема ставки податків на нерухомість, податку з продажу. Рівень оподаткування ними помітно впливає на ділову активність у територіальних громадах, забезпечує створення привабливого інвестиційного клімату. Місцеві органи влади Норвегії та Бельгії мають право самостійно встановлювати місцеві податки й збори, центральна влада обмежує тільки їх граничні ставки. У

Швеції перелік податків визначається парламентом, а їх ставки – муніципалітетами.

В Україні органи місцевого самоврядування мають право самостійно встановлювати місцеві податки й збори та порядок їх сплати відповідно до переліку та в межах законодавчо визначених граничних розмірів ставок. Також вони можуть запроваджувати пільгові податкові ставки, скасовувати окремі місцеві податки й збори або звільняти від їх сплати окремі категорії платників та надавати відстрочку з їх сплати.

Прибічники надання органам місцевого самоврядування права запроваджувати податки й збори на власний розсуд висувають такі аргументи, як органи місцевого самоврядування краще обізнані щодо економічного становища своєї територіальної громади, тому можуть вибрати найефективніші податки та збори; ці органи будуть зацікавлені в результативності таких податків і зборів; зазначені податки допомагатимуть органам місцевого самоврядування регулювати соціально-економічне становище регіону, створювати сприятливий інвестиційний клімат тощо; надання органам місцевого самоврядування права запроваджувати податки та збори розширюватиме їхню фінансову автономію. У свою чергу, опоненти роблять акцент на ймовірних негативних наслідках, а саме: посиленні податкового тиску на платників; неконтрольованому зростанні кількості податків і зборів; зниженні зацікавленості органів місцевого самоврядування в стягненні загальнодержавних податків і зборів [1, с. 59].

На нашу думку, в Україні доцільно використовувати модель оподаткування, за якої органи місцевого самоврядування матимуть право на власний розсуд запроваджувати податки й збори поряд із законодавчо визначеними. Але при цьому треба в законодавчому порядку передбачити вимоги до цих податків в зборів та формалізовані процедури їх запровадження й адміністрування.

Література

1. Соколовська А. М. Шляхи реформування податкової системи України / А. М. Соколовська // Фінанси. – 2014. - №12. – С. 42-60.

УДК 334.72

УПРАВЛІННЯ ФІНАНСОВИМИ РЕСУРСАМИ ПІДПРИЄМСТВ ОЛІЙНО-ЖИРОВОЇ ГАЛУЗІ

Нікітіна О.– ст. 5 курсу, гр. Фзвнм-11

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н. В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

На шляху до стабілізації соціально-економічної ситуації в Україні однією з найнеобхідніших і найвагоміших умов постає досягнення ефективного функціонування підприємств. Необхідна умова забезпечення безперервного процесу виробництва - наявність фінансових ресурсів. Нестача фінансових ресурсів негативно впливає на виробничо-господарську діяльність олійно-жирових підприємств, спричиняє виникнення та зростання заборгованостей перед суб'єктами господарювання, по оплаті праці та сплаті податків. При цьому зменшуються можливості фінансування подальшого розвитку підприємств,

скорочуються надходження до бюджету. За цих обставин важливого значення для здійснення фінансово-господарської діяльності набуває формування в достатньому обсязі фінансових ресурсів підприємств та ефективного їх використання.

Ефективне управління забезпеченням фінансовими ресурсами підприємств олійно-жирової галузі України полягає, з одного боку, у визначенні достатнього рівня і структури активів підприємства, які необхідні йому для отримання запланованих обсягів реалізації продукції, а з іншого – у визначенні обсягів і структури джерел фінансування цих активів.

Тобто, можна виділити п'ять основних завдань в організації забезпечення фінансовими ресурсами: визначення потреби підприємства у фінансових ресурсах, формування оптимальної структури фінансових ресурсів, ефективне використання фінансових ресурсів, створення умов для досягнення постійної платоспроможності та прибутковості виробничої діяльності, управління фінансовими потоками, забезпечення фінансової рівноваги та стійкості [1, с. 114].

Не дивлячись на позитивний результат досягнутий за останні роки, потрібно продовжувати пошук нових, більш ринкових підходів до організації кредитного забезпечення підприємств олійно-жирової галузі України. Для цього необхідно забезпечити подальше реформування кредитних механізмів (іпотечного кредитування, фінансового лізингу, комерційного кредитування), запровадження нетрадиційних для виробництва видів кредитів (факторинг, форфейтинг).

Для оцінки досягнутого рівня ефективності використання фінансових ресурсів олійно-жирових підприємств продовжують використовувати два критерії: ступінь виконання планових показників і темпи росту до досягнутого рівня в минулому періоді. Прийнято вважати, що чим вищий ступінь виконання завдання, чим вищий темп росту показників, тим краще працює підприємство, тим ефективніше використовуються його фінансові ресурси та можливості. Але оскільки на

результати діяльності підприємств олійно-жирової галузі суттєво впливають незалежні від підприємств чинники (природно-кліматичні умови, державне регулювання тощо), а завдання і плани встановлюються із розрахунку очікуваних обсягів продаж при нормальних умовах функціонування, а через відсутність можливості продаж підприємство може не повністю використовувати свої наявні потужності, то ступінь виконання плану і темпи росту

показників не можуть слугувати критеріями оцінки ефективності використання фінансових ресурсів.

Застосування прогресивної системи показників і критеріїв потрібно не лише для того, щоб виміряти ефективність використання фінансових ресурсів, але, варто відмітити, що це створює умови для подальшого удосконалення фінансового механізму на олійно-жировому підприємстві. Найвагомим заходом, який всебічно впливає на формування системи цільових показників ефективності використання фінансових ресурсів є планування. В Україні, як і в інших країнах СНД, планування почали активно замінювати прогнозуванням, тобто встановлювати показники-орієнтири, необов'язкові для виконання. Поряд з процесом прогнозування застосовується індикативне планування, тобто система необов'язкових для підприємства в ринкових умовах рекомендацій, а також взаємозв'язаних засобів непрямого впливу: норм і нормативів, податків і податкових пільг, бюджетних асигнувань і дотацій, кредитів і кредитних пільг, цін, квот, ліцензій, цінних паперів тощо [2, с. 110].

Світовий досвід розвинених країн підтверджує тезу про те, що планування можна замінити прогнозуванням лише в умовах країни, в якій успішно функціонує економіка і загальний економічний стан стабільний. Якщо економіка в кризі, з якої необхідно вийти, то одним із головних шляхів є застосування планування. Зарубіжні економісти вважають, що розробка як короткострокових, так і довгострокових планів є одним із умов ефективної діяльності підприємств. З переходом на якісно інший рівень фінансового планування підприємство розширює внутрішні можливості накопичень для модернізації виробництва, стає привабливішим для сторонніх інвесторів. Така система планування дозволяє забезпечити синхронність прийняття рішень у сфері управління фінансовими ресурсами у взаємозв'язку зі стратегічними цілями підприємства та з урахуванням динаміки оподаткування.

Література

1. Ванькович Д. В. Удосконалення механізму реорганізації управління фінансовими ресурсами підприємств / Д. В. Ванькович // *Фінанси України*. – 2010. – № 9. – С. 112-117.
2. Казакова В. І. Концептуальні основи управління фінансовими ресурсами підприємств / В. І. Казакова // *Економіка АПК*. – 2011. – № 1. – С. 109-113.

УДК 336.278

СУЧАСНИЙ СТАН БОРГОВОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

Поліщук В. – ст. 5 курсу, гр. Фвнм-11

Науковий керівник – к.е.н., доцент Мацедонська Н. В.

Вінницький навчально-науковий інститут економіки ТНЕУ

Державний борг, як результат руху позикового капіталу в системі державного кредиту, сьогодні став постійною, іманентною складовою державних фінансів і важливим інструментом системи макроекономічного регулювання. Сучасний розвиток української економіки відбувається у складних, неординарних умовах кризи державних фінансів і грошово-кредитної системи, значного послаблення фінансової стійкості та рівноваги. В останні роки в Україні використання залучених фінансових ресурсів на поточні видатки

бюджету призвели до загрозливого зростання державного боргу і витрат на його обслуговування. Усе це трансформувало державний борг у вагомий чинник ризику для макрофінансової стабільності і подальшого розвитку країни.

Останнім часом в Україні суттєво зростає обсяг державного боргу – як внутрішнього, так і зовнішнього, що в першу чергу обумовлено формуванням суттєвого дефіциту державного бюджету. Станом на 31.12.2015 року державний борг